

NOVO MESTO, 15. 3. 1978

LETO VIII. ŠT. 1

LABOD je glasilo delovne skupnosti Tovarne oblačil LABOD Novo mesto — Izhaja vsako tretjo sredo v mesecu v nakladi 2400 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik: Milan Bratož, tehnični urednik: Marjan Moškon — Grafična priprava: ČZP Dolenjski list, tiska Knjižgotisk, Novo mesto

labod

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI TOVARNE OBLAČIL LABOD NOVO MESTO

uspešno leto 1977

Leto 1977 je bilo po letu 1973 prvo obdobje, ko je bil program nalog zasnovan brez večjega vpliva sanacijskih ukrepov za pridružena podjetja (leta 1973 Delta, Ptuj, leta 1976 TIP-TOP in ROG ter leta 1977 del Krima, Ljubljana).

Iz zbirnih pokazateljev je razvidno, da je bil indeks števila zaposlenih v primerjavi z letom 1976 103,3, po planu pa dosežen s 102,3. Število zaposlenih po urah se je zmanjšalo na 96,5, kar pomeni, da se je odsotnost z dela zaradi bolniške, porodniške itd. povečala za 6,8%. Ker je bila dosežena proizvodnja izražena v minutah v indeksu 104, je produktivnost na delavca po osnovi ur dela porasla od 73.508 minut na 79.190 minut na delavca ali za 7,72%!

Uspešnost poslovanja v letu 1977 je v primerjavi z letom 1976 znatno ugodnejša kot se kaže v odnosu na izvršitev po planu. Razlog je v tem, da so bili v letu 1976 še močno prisotni vplivi sanacij pridruženih TIP-TOP in Roga (glej celotni dohodek in razdelitev pod

točko 18 analize za leto 1977). Zlasti moramo biti pozorni, ker smo s 102,3% števila zaposlenih dosegli le 93,0% plana proizvodnih minut, in to prav zaradi velikega povečanja odsotnosti z dela. Tega izpada ni mogla rešiti povečana produktivnost tistih, ki so delali in je bil dosežen proizvodni plan 99,5% le po zaslugi kooperantov.

V tem primeru sta bodoči TOZD Commerce in delovna skupnost skupnih služb uspešno izvršila svojo nalogo.

Kljub precejšnjim težavam na trgu je v dohodkovnih odnosih doseženo pozitivno razmerje.

Čisti dohodek je rasel za 3,2 indeksne stopnje hitreje kot porabljena sredstva, osebni dohodi in osebna potrošnja za 8,3 indeksne stopnje počasneje od čistega dohodka, sredstva za sklade pa prav tako hitreje kot leta 1976 in kot je bilo predvideno z letnim planom. Podobna razmerja se kažejo tudi glede na zastavljene planske naloge.

Kljub takemu trendu ne smemo mimo reproduktivne sposobnosti, saj smo za dejanske sklade za razširitev materialne osnove ustvarili komaj 12.819.000,— din ali 9% od lastnega poslovnega sklada, do čim je bila inflacijska stopnja znatno višja. Tisti del ustvarjenih sredstev, ki bo ostal prost v poslovnem skladu, pa znaša komaj 5.646.000,— din ali 4% od poslovnega sklada. Prav tako

je pomembna ugotovitev, da znašajo bruto skladi le 2,93% neto realizacije.

Velik premik se kaže v strukturi plasmana proizvodnih zmogljivosti 64,63 : 35,37 v korist domačega trga. To hkrati izraža sposobnost komercialne službe in proizvodnje, da se hitro prilagodita razmeram na tržišču. Kljub temu je bil izvoz na konvertibilno področje v indeksu 105 dosežen predvsem po zaslugi klasičnega izvoza. Na klirinško področje smo prodali za 40% manj, ker tam dosega mo slabšo rentabilnost prav zaradi visoke kvalitete naših izdelkov, ki jo na teh področjih neustrezno vrednotijo. Kljub temu da je indeks skupnega izvoza za 4 točke nižji kot leta 1976, je OZD LABOD v povprečju tekstilne industrije pa tudi grupacije konfekcije v Jugoslaviji.

Ob celotnem prihodku v indeksu 128,2 so skupne zaloge na indeksu 92,33, zmanjšane so zaloge surovine za 54,5%, povečane pa zaloge nedovršene proizvodnje za 51,2%, gotovi izdelki pa za 52,7%.

Vse zaloge so kurantne in so odraz komercialne politike, da bi pravočasno dobavili sezonske izdelke na tržišče. Ob vrednotenju zalog nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov po substančni vrednosti surovin deluje povečanje zalog negativ-

no na ustvarjanje tekočega dohodka.

Fizični pokazatelji, da je OZD LABOD s 103,3% števila zaposlenih v primerjavi z letom 1976 dosegel 104% proizvodnih minut in da je ob angažirnu kooperantov dosegel indeks proizvodnih minut s 108%, pri tem je fizični obseg proizvodnje v programu PŠ 3.601.368 komadov srajc in bluz ali indeks 107,4, pri programu VO pa 207.861 komadov ali indeks 137,8 v primerjavi z letom 1976, opravičuje v masi povečane osebne dohodke za 22,6%, še zlasti, ker so izpolnjeni vsi kriteriji resolucije o ekonomskem in socialnem razvoju za leto 1977.

Osebni dohodki so v letu 1977 dejansko rastle za 18,6% hitreje kot fizični obseg. Toda povečan obseg bolniške do 30 dni in ostali povečani izostanki z dela, ki bremenijo tekoče osebne dohodke, so vplivali, da so nominalni osebni dohodki delavca porastle le za dobrih 10%, kar je za nekaj točk pod porastom življenjskih stroškov. Ker ob začetku leta niso znani trendi stroškov in obveznosti iz osebnih dohodkov, je preseganje planskih stroškov in izdatkov neizogibno. Sreča je, da se takim trendom hitro prilagajamo in uspevamo dosegati vsaj planirana dohodkovna razmerja v vseh fazah njegovega ustvarjanja in delitve.

Na področju investicijske dejavnosti nismo uspeli uvoziti neobhodno potrebnih strojev, ker nismo dobili soglasja za uvoz. Večja naložba je v teku v TOZD „LIBNA“ Krško, kjer bo objekt konec meseca februarja pripravljen za vselitev.

Posebno problematiko predstavljajo odnosi s trgovino, tako glede ocene dela kot zahtev za združevanje sredstev. Planiranih naložb v trgovino nismo izvršili, ker nismo uspeli najeti potrebnih dolgoročnih sredstev. Ta kompleks vprašanj je tako obsežen, da ga je potrebno posebej analizirati.

Uspešno izvršujemo tudi srednjeročni plan.

PLANSKE NALOGE SO BILE ZASNOVANE IN IZVRŠENE TAKOLE:

	Plan 1906	Izvršitev 1950	Indeks
Število zaposlenih (po stanju konec meseca)			102,3
			v 000 din
Celotni dohodek	505.368	541.831	107,2
Porabljena sredstva	359.501	369.109	102,3
Dohodek	145.867	173.812	119,1
Obveznosti iz dohodka	20.799	20.213	97,1
Osebni dohodki	106.068	118.658	111,8
Ostane dohodka za sklade	23.760	28.417	119,6
a) skupna poraba	8.000	15.998	199,9
b) rezerve+posl. sklad s funkcionalno AM	15.760	15.469	98,5
Skupaj a+b za sklade	23.700	31.467	132,7

(Nadaljevanje na 2. str.)

Nadalje lahko ugotovimo, da so TOZD, delovna skupnost in OZD kot celota uspešno izvršili vse časovno postavljene naloge po zakonu o združenem delu, in sicer:

1. ustanovljena je bila TOZD „COMMERCE“ in razmejena dejavnost med skupnimi službami,
2. vse TOZD imajo svoje žiro račune,
3. znotraj delovne skupnosti skupnih služb je ustanovljena skupna finančna služba,
4. notranja organizacija je izvedena tako, da so vzpostavljeni dohodkovni odnosi v vseh smereh,
5. samoupravno smo se uspešno organizirali in sprejeli vse potrebne sporazume, vključno sporazum o delitvi dohodka, osebnih dohodkov in sklada skupne porabe,
6. izvedena je bila ocena delovnih nalog po metodi, ki so jo

PRIMERJAVA MED PLANOM IN REZULTATI V LETU 1977:

	Plan Plan v m2	Realizacija Realizacija v m2	Indeks Indeks
fizični obseg PŠ	7.440	8.059	108,3
fizični obseg VO	600	534	89,0
SKUPAJ	8.040	8.593	106,8
Celotni dohodek v 000 din	505.368	541.831	107,2
Družbeni proizvod	145.867	183.812	126,0
Izvoz bruto v 000 din	144.000		
– devizni priliv		65.412	
– vrednost predelanih tk.		80.968	
		146.380	101,6

sprejeli podpisniki sporazuma konfekcionarjev SR Slovenije,

7. uspelo nam je pritegniti nove strokovne kadre, tako da je rešeno vprašanje individualnega poslovnega organa za TOZD Ločno in TOZD Commerce.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da smo tudi na področju samoupravnih nalog uspešno opravili veliko nalogo, ki smo si jo naložili z akcijskim programom v letu 1977.

Težko bi bilo izvzeti kogarkoli, kajti vsi odgovorni delavci so pri tem tako ali drugače sodelovali. Sedaj je pomembnej-

še to, da nam vse linije (proizvodna, komercialna, finančna, kadrovska, samoupravna itd.) uspešno delujejo in njihov trend gre k še večji učinkovitosti in rentabilnosti. To je bil tudi cilj, ki smo si ga pred leti zastavili, ko smo se odločili za razširitev proizvodnega sortimana in za novo organiziranost podjetja.

Vsako leto se prvi dan šolskih zimskih počitnic v Novem mestu zbero vsi prosvetni delavci, da izmenjajo mnenja in poslušajo predavanja. Tako jim je letos prvi dan med drugim predaval tudi tovariš Šetinc. Drugi dan tega seminarja pa si v skupinah ogledajo novomeško proizvodnjo. Posnetek je iz tega priložnostnega ogleda proizvodnje TOZD Ločna. Po ogledu so se krajši čas zadržali s tovarišem Milanom Bratožem v razgovoru o organizaciji proizvodnje ter uresničevanju določil zakona o združenem delu. (Foto J. Pavlin)

V decembru so se zbrali v našem rekreacijskem centru v Sromljah krvodajlaci iz Novega mesta. Res se niso prijetnega srečanja udeležili vsi, vendar zatrjujejo, da jim je bilo prijetno in da si še žele takih srečanj. Ob tej priložnosti se jim zahvaljujemo za njihovo humanost in jim želimo obilo zdravja, da bi lahko še dolgo pomagali vsem, ki so njihove pomoči — krvi potrebni. (Arhivski posnetek)

opravljeno je veliko delo

Uresničevanje določil zakona o združenem delu smo doumeli kot posebno odgovorno nalogo, ki ni enkratna, temveč nas zavezuje, da nenehno izpolnjujemo našo samoupravno organiziranost ter na vseh področjih krepimo medsebojne odnose.

Program uresničevanja določil ZZD smo delavci Laboda sprejeli že v začetku preteklega leta. V tem programu smo si zastavili za nalogo, da bomo poskušali postaviti osnove za uresničevanje določb zakona v dveh fazah:

— prva faza, ki se časovno ujema z 1. 1977, je zajemala urejanje dohodkovnih odnosov.

— druga faza pa zajema urejanje delovnih razmerij in drugih samoupravnih odnosov.

V tem prispevku ni mogoče podrobneje obravnavati celotnega poteka postopka in vseh pomembnih činiteljev, ki so vplivali na uresničevanje programa v preteklem letu. Težko bi naštevati vse aktivnosti družbenopolitičnih organizacij, ki

so bile aktiven udeleženec tega postopka, aktivnosti organov upravljanja v vseh TOZD in v delovni skupnosti, kakor tudi aktivnosti posameznikov in vseh skupaj. In vendar je vse to odločilno vplivalo, da smo nazadnje dosegli zastavljeni cilj.

Opozoriti velja, da smo pri celotni nalogi upoštevali dialektično povezanost samoupravne organiziranosti in dohodkovnih odnosov. Poleg tega smo upoštevali osnovna načela pravne znanosti, ki nam je narekovala določeno zaporedje pri urejanju naših medsebojnih odnosov in pri sprejemanju samoupravnih splošnih aktov, čeprav ima vse to le posreden vpliv na dokončno urejanje naših dohodkovnih odnosov skladno z določili zakona.

Prav tako ne bomo navajali določil zakona o združenem delu, ki se nanašajo na urejanje dohodkovnih odnosov. Opozoriti pa velja, da je ena od določb zakona narekovala, da se dohodkovni odnosi, ki so zastavljeni z zakonom, uveljavijo s 1. 1. 1978, kar pomeni, da je bil s tem postavljen rok za urejanje teh odnosov. Sami smo morali opredeliti, kaj vse zajemajo dohodkovni odnosi v smislu določil zakona in s katerimi samoupravnimi splošnimi akti jih bomo uredili.

Prvi korak k uresničevanju določb zakona je bil organiziranje nove TOZD na področju

komericalnih poslov in prometa. Drugi pomemben korak je bil določanje osnovnih izhodišč in načel pri urejanju dohodkovnih odnosov. Ker je vsak delavec dobil pismeno gradivo o tem, je ta način omogočil aktivno sodelovanje vsakega od nas pri urejanju naših medsebojnih odnosov. Takšen način je olajšal razpravo o osnutkih posameznih samoupravnih splošnih aktov, ki so izoblikovali na podlagi razprave o osnovnih izhodiščih in v določenem zaporedju.

Menim, da ne bo odveč, da se ponovno spomnimo, s katerimi splošnimi akti smo uredili svoje dohodkovne odnose. Na zborih delavcev ter na treh referendumih smo sprejeli naslednje splošne akte:

1. samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD;
2. statut TOZD;
3. spremembe samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD v DO;
4. samoupravni sporazum o pogojih za ustvarjanje in delitev celotnega prihodka, skupnega dohodka in dohodka TOZD;
5. samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med TOZD in delovno skupnostjo;
6. pravilnik o notranji organizaciji TOZD;
7. samoupravni sporazum o skupnih osnovah za delitev

čistega dohodka, osebnih dohodkov in za uporabo sredstev skupne porabe ter 8. pravilnik TOZD za delitev čistega dohodka, osebnih dohodkov in uporabo sredstev skupne porabe.

Poleg tega naj omenim, da je delovna skupnost sprejela ustrezne samoupravne splošne akte za urejanje samoupravnih odnosov, ki imajo določeno posebnost v primerjavi z odnosi v TOZD.

Prav tako ne smemo pozabiti, da smo sprejeli samoupravni sporazum o članstvu v poslovni skupnosti TK Jugoslavije ter TK Slovenije, kakor tudi določene samoupravne sporazume o urejanju dohodkovnih odnosov med trgovinskimi OZD ter našo delovno organizacijo. Ko bomo uredili delovna in druga samoupravna razmerja, bomo dobili dokončno izoblikovan organizacijsko samoupravni in normativni sistem in s tem zagotovili večjo varnost posamezne TOZD in socialno varnost delavcev v našem delovnem kolektivu, večjo odgovornost posameznika, organov in TOZD pri izpolnjevanju naših obveznosti. Vse to naj pripomore k povečanju produktivnosti, dohodka in boljši poslovnosti z namenom, da se poveča družbeni standard delavca v delovni organizaciji, zagotovi razvoj posameznega TOZD in za doseg drugih zastavljenih ciljev.

DIMITAR PERIČ

jubilanti – čestitamo!

8. marec, – mednarodni praznik žensk, v našem kolektivu pomeni še več. To je praznik delovne organizacije „Labod“.

Na ta dan se tudi spominjamo zvestih delavcev – jubilarov, ki združujejo delo v naši delovni organizaciji deset, dvajset in trideset let. Tako smo jim tudi ob letošnjem praznovanju podelili priznanje, se jim s stiskom roke zahvalili za dosedanje delo in za njihov prispevek k razvoju naše delovne organizacije in posameznih TOZD.

Letos so dobili priznanja naslednji delavci:

TOZD Delta

Za 30 let: ŠTRUCL Marija, PETROVIČ Marija, HORVAT Marija, HORVAT Angela, KLINGER Pavlica, TUSEK Mina,

Za 20 let: HRENKO Angelca, PETEK Marija, MAJER Anica, SIREC Matilda, HAUZAR Marija

Za 10 let: ISKRA Erika, IVCETIČ Cirila, VRBNJAK Darinka, PETROVIČ Milica, VIDOVIČ Marjana, BELSAK Jožica, SABEDER Rozalija, CAFUTA Marica.

TOZD Libna:

Za 20 let: BLAŽEKOVIČ Remi, GUNDE Terezija, JUR-

Nepozabni so trenutki, ko se upokojeanci zberejo in v prijetnem vzdušju pokramljujejo o vsem, kar jim je bilo v delovni organizaciji. Najraje teče beseda o časih, ko so aktivno delali v tovarni. Na sliki: upokojeanci Delte.

ŠIČ Anica, MOJSTROVIČ Marija, PAVKOVIČ Antonija, ŠKODA Anica, TOMŠIČ Fani, UDVANC Tilka, ZORKO Marija, ZAGORC Kristina.

Za 10 let: BAZNIK Majda, BENJE Jožica, BELICIJAN Marija, KUČIČ Niko, MAČEK Jožica, PAVLOVIČ Marija, PIRC Alojzija, PEŠIČ Anica, SOKOLOVIČ Anica, VALENTINČIČ Marija, ZORIČ Fani.

TOZD Ločna

Za 30 let: KRESE Marija.

Za 20 let: AVSENIK Jožica, GRIČAR Sonja, UDOVČ Fani, MAJERLE Mateja.

Za 10 let: BEVC Renata, CEZAR Cvetka, FINK Marija,

GAZVODA Milka, LUMPRET Danica, MIŠURA Marta, MOHAR Mojca, MELAHER Anica, NOVAK Danica, ZUPANČIČ Danica, ŽAGAR Anica, LUZAR Rozalija, ZALOKAR Stane.

TOZD Temenica

Za 20 let: PUCELJ Ivan.

Za 10 let: JANEŽIČ Danica, ZUPANČIČ Ivanka.

TOZD Tip-Top

Za 20 let: CELIČ Majda, DOLMOVIČ Terezija, ESIH Ana, MIHELIČ Hermina, MARN Franc, MODIČ Ivanka, POLIČAR Anton, POJE Mira, ULČNIK Ivan, UPELJ Janez, PETROVIČ Franc.

Za 10 let: GERBEC Ivanka, BACETIČ Ljubica.

TOZD Commerce

Za 20 let: BOSTNAR Ivanka, BOSTNAR Alojz, BRATOŠ Anton, KOVIČ Franc, ŠUŠTERŠIČ Marija, ŠKOFIČ Vinko, MIRIČ Josip, MUROVEC Veronika.

Za 10 let: HROVAT Anton, KINK Alojz, MATKO Slavka, ŠUŠTERŠIČ Božo.

Delovna skupnost skupnih služb

Za 10 let: ŠIMC Cilka
Čestitke našim jubilarom

UREDNIŠTVO

Upokojeanci TOZD Delte so se na proslavi proslavljene 50-letnice delovne organizacije zbrali na dvorišču stare Delte, od koder je tudi spominski posnetek.

Ob zaključku leta, ko so naše misli usmerjene v oceno preteklih dogajanj in v snovanje ter iskanje novih uspešnejših poti razvoja podjetja, se hote ali nehoti spomnimo tudi tistih, ki so s svojim trudom in delom doprinesli delež k temu razvoju. Veliko je teh, ki sicer ne prihajajo več jutro za jutrom na delo v Delto, ki pa jim gre velika zahvala za njihov delež k obstoju in napredku podjetja in uspehom, ki jih delavci v Delti danes dosežemo.

Ena izmed teh je tudi Marija Mar, ki je v Delto vložila 26 svojih najbolj uspešnih in plodnih let; let, ko je bila na višku svojih moči, ko je lahko dala od sebe vse svoje sokove. Svoje delovno mesto je zapustila pred dobrima dvema mesecema, ko se je upokojila. Njen obraz, nje-ne kretne in gibljive skriva- vajo leta in kažejo desetletje manj, kot jih ima.

Marijo oziroma Micko v podjetju vsi dobro poznamo, pa tudi sama o slehernem pripoveduje tako, kot bi bil njen najbližji. Z vsemi je imela dobre stike in za vsakega prijazen obraz. Ko sem jo povabila na razgovor, so se ji poteze obraza za spoznanje zaostriale. Takšnega razgovora ni bila ravno posebno vesela, saj pravi, da raje in lažje kaj naredi, kot o kakšni stvari govori. Vendar je nazadnje vabilo vseeno sprejela. Med razgovorom jo je bilo težko obdržati na stolu, saj je nenehno govorila, da jo priganja delo. Deloma tudi iz navade, vendar ker jo poznamo, vemo, da je živahna in delavna. V svojem dnevnem redu nima veliko časa za takšne razgovore. Navajena je na delo od jutra do mraka. „Skrb za družino in dom pa še vrt in šivanje so obveznosti, ki jih skušam sedaj po svojih najboljših močeh izpolniti,“ je rekla. Beseda o sebi Mariji ni šla gladko z jezika. Tega ni vajena. Za to je imela izgovor: „Preprosto ne govorim rada, raje poslušam in si svoje mislim, seveda pa so tudi trenutki, ko sem eksplozivna, včasih tudi kakšno nepremišljeno zinem, za kar mi je potem žal, vendar ni mogoče drugače, resnico vselej rada povem.“

Marija ima pravilen obraz. Na njem je vse simetrično, ničesar odveč, rekla bi vse izbrušeno, žensko. Živahne oči so značilnost, ki jo pri njej hitro opaziš in je ne moreš prezreti. Lasje, ki jih ima počesane visoko nad čelo, dajejo njenemu obličju še posebno trdnost. V njej je nekaj prijetnega, glas in tihi nasmeh, ki osvaja. Rodila se je marca 1927 v Dornavi. Oče ji je že kot 5-letnemu otroku umrl. Vsak je

MAR MARIJA, upokojenka, ki je 26 let delala pri nas. Velikokrat se še oglasi, saj se ne da kar čez noč izbrisati navad, ki so te spremljale dolga leta.

26 let v delti

lahko opazil njeno otroško vneto ob igri s krpami, ko jih je rezala, zlagala in z velikimi šivi sestavljala. Želja, da bi postala šivilja ni zamrla, vendar doma ni bilo sredstev, da bi se šla učiti. Zaposlila se je v vrtnariji na državnem posestvu v Dornavi, kjer je delala polnih 9 let. Ko je slišala, da je v Mariboru šiviljski tečaj (prvi te vrste), se je stara želja ponovno prebudila. Vpisala se je in tečaj uspešno končala. Nato se je zaposlila v Delti in se poletni ter pozimi, v soncu in dežju vozila s kolesom 7 km daleč v službo. Po naporni vožnji s kolesom jo je 11 let dan za dnem čakal v tovarni šivalni stroj. Ta je od nje zahteval nove napore. Razmere in ponos pa sta jo silila, da je dosegala in presejala normo. To je bilo obdobje, ko je morala veliko delati in ko je spoznavala, kaj je odgovornost. Tudi delo v kontroli, kamor je bila kasneje premeščena, ni bilo lahko. Težki pogoji so bili zlasti takrat pred leti, ko so delavci delali tudi ob sobotah in nedeljah pa so kljub temu zelo malo zaslužili.

Povedala je, da je Delti združitev z Labodom prinesla malo

slabega, pa veliko dobrega. „Norme so sicer res visoke in napete, vendar se da, če si priden, tudi veliko več zaslužiti, to pa je za tistega, ki je delaven in priden, pri delu velika spodbuda.“ Ob tem je poudarila, da pri delu ne gre le za fizični napor in željo, da si prislužiš denar, temveč tudi za pravilen odnos do dela. „Če bi človek namreč delal le poklicno, bi bilo to kaj slabo, tako zanj, kot za celoten kolektiv in družbo.“ Poudarila je, da je za delo treba tudi veliko srca in tega Marija nedvomno ima.

Marija je kmalu ob vstopu v podjetje postala tudi aktivna družbenopolitična delavka. Bila je članica delavskega sveta, kasneje skupnega delavskega sveta na ravni delovne organizacije pa tudi članica kadrovske komisije. Na raznih področjih družbene aktivnosti je vsa leta delala za izgradnjo in napredek podjetja in samoupravne socialistične družbe. To delo ji je prineslo tudi odlikovanje – srebrni venec za delo. Njena trdna volja in klena narava sta ji vsekoli pomagali, da je vse to zmogla in danes je svojih uspehov vesela, na težave, ki jih je tu in tam imela, pa je že pozabila.

Vprašala sem jo, kako se počuti sedaj doma, ko ji ni treba več gledati na uro, ali je že čas, da se odpravi na delo. Sedaj se lahko veliko več posveča družini in domu in prvokrat se je v pogovoru čez njen obraz razširil nasmeh. Spoznala sem, da se Marija zna smejeti tudi zelo glasno, tako da se moraš sproščeno smejeti z njo. Ob tem se nehote zaveš, da je takšen smeh redek in zdrav in da bi se danes veliko ljudi rado tako smejala.

Navdušena je pripovedovala o svojih otrocih Vilku in Eriki, ki obiskujeta osnovno šolo, ter Tatjani in Marti, ki si nabirata znanje že v srednji šoli. Videlo se je, da je ponosna nanje, saj je tudi lahko. Pri učenju so zelo pridni in samostojni in mami, ki je bila kar precej zaposlena, ni bilo treba posebej skrbeti še za to. Sedaj, ko je mama doma, so tega zelo veseli, saj jo potrebujejo. Imajo red, ki ga lahko dajejo le skrbne ženske roke, ki jih njihova mama vsekakor ima.

Te roke tudi sedaj ne mirujejo. Če ne grebejo in kopljejo po vrtu, zlasti ob lepem vremenu, se spoprimejo s šivalnim strojem. Zdaj ne več toliko zaradi potrebe, kolikor zaradi ljubezni do njegovega enakomernega drdranja in ropota, ki bo Mariji zmeraj ostal v ušesih.

Dela ji nikoli ne zmanjka, pa si tega tudi ne želi, saj je njeno življenjsko vodilo, da je za dolgo življenje potrebno delati, vztrajati in ostati vedno dobre

volje. Na vprašanje, ali je svoji družini često govorila o svojem delu v tovarni, je s temperamentnim in odločnim glasom povedala: „Doma v družini se ne pogovarjamo veliko o mojem delu, ne o moževem (mož Janez je prav tako že 7. leto zaposlen v Delti).“ Raje izberemo kaj drugega, tako se počutimo najboljše.“ Ni prijetno, če starši v družini vidijo le vsak svoje vsak delo in skrbi, za težave drugih, zlasti svojih otrok, pa nimajo poslušna in razumevanja. Te misli pa nisva utegnili razplesti do konca. Mariji se je mudilo na avtobus. Naglice ji nisem zamerila, nasprotno, razumela sem jo, saj je tako značilna za vse delovne in skrbne slovenske matere. Ko je bila že med vrati, je še naročila, naj ob koncu pripišem še to, da želi vsem članom kolektiva, da bi še naprej dosegali dobre rezultate pri izpolnjevanju delovnih obveznosti in pri nadaljnji graditvi ter razvoju podjetja. Vsem želi tudi obilo zadovoljstva, zdravja in osebne sreče.

Ob koncu naj rečem še jaz tebi, spoštovana tov. Marija, in vsem upokojevcem Delte, da kolektiv Delte od prvega do zadnjega člana želi in pričakuje od vas, da stikov s podjetjem ne boste prekinili, da se boste v Delti pogosteje oglašali. Vselej boste dobrodošli in vsi bomo veseli vašega obiska. Zavedajte se, da niste pozabljeni in da se vas tisti, ki smo še aktivni, spominjamo in vas spoštujemo.

ZVONENJE KURENTOV JE UTIHNIL

Letošnjega, že 18. tradicionalnega ptujskega kurentovanja se je udeležilo okoli 45.000 gledalcev. Prvič so sodelovali tudi bolgarski „kukeri“, ki so zelo podobni našim kurentom, in so se že v dopoldanskem sporedu predstavili gledalcem s svojim demonskim plesom, skupaj z ostalimi šestnajstimi etnografskimi skupinami.

V popoldanskem karnevalskem sporedu je sodelovalo blizu 2.000 pustnih šem.

Odbor za kurentovanje se vsako leto trudi, da bi pritegnil čimveč občanov in delovnih kolektivov k aktivnemu sodelovanju pri tej veliki prireditvi.

Skupina TOZD Delta, v kateri so sodelovale mladinke, ki so aktivne na vseh področjih, je dobila tretjo nagrado v znesku 1.500.– din. Skupina je na zelo izviren način prikazala lansko ptujsko atrakcijo strahov. Nagrado bodo tako kot v prejšnjem letu namenili za športne rekvizite oz. športno dejavnost v TOZD.

Likalnica v TOZD Ločni je zaenkrat osrednja, dokler ne bo dokončno začela delati tudi v TOZD Libna. Na sliki: delavke na traku v likalnici v TOZD Ločni. (Foto J. Pavlin)

kako do boljših rezultatov

Cilj vsakega vložene delo so čim boljši rezultati. Vendar se ob delu lahko še tako trudimo, če to ni organizirano, če ne uporabljamo pravih in uspešnih metod, bo rezultat kaj klavern.

Zato si današnje sodobne proizvodnje ne moremo zamisliti brez dopolnjevanja z uspešnimi organizacijskimi prijemi in brez spreminjanja in izpopolnjevanja sodobne tehnologije dela. To so naše vsakodnevne naloge, če hočemo ostati še naprej dobri gospodarji. Če je torej cilj jasen, so tudi naše načrtovane naloge jasne in ubrati je potrebno le pravilne metode.

V takšnem razvoju tehnologije, kakršnega poznamo danes, je včasih potrebno, da spremembe narekujejo tudi večje posege, kot so npr. razne rekonstrukcije ali celo novogradnje. V Labodu

je bilo v zadnjih letih to večkrat prisotno. Spomnimo se samo na rekonstrukcijo starih prostorov v TOZD Delta Ptuj, gradnje v TOZD Delta Ptuj, rekonstrukcije v Novem mestu (priključitev Roga), v TIP-TOP Ljubljana.

Zadnji večji poseg pa je gradnja v TOZD Libna Krško. Prva faza gradnje novih prostorov se približuje koncu in nove prostore bo treba funkcionalno vključiti v proizvodni proces. Seveda je to možno le s temeljito analizo sedanjega in načrtovanjem na pripravo novega oziroma spremenjenega procesa. Z nesmotno preselitvijo proizvodnje ali dela proizvodnje v nove prostore bi bila pridobitev le prostorska, zmanjšali ali celo popolnoma razbili pa bi organizacijo in proces proizvodnje. Rezultat bi bil torej neuspeh. Zato se najprej vprašajmo: Kaj želimo doseči?

Naš cilj je:

- zagotoviti boljše in primernejše delovne pogoje
- zagotoviti pogoje za boljšo kvaliteto dela
- povečati produktivnost
- povečati možnosti za realizacijo plana proizvodnje.

Znano nam je, da so naši dohodki neposredno odvisni od realizacije proizvodnega plana. Naša naloga je vsaj doseči ali celo preseči proizvodni plan. Zagotoviti torej dnevno in mesečno planirano število izdelkov. To je tudi osnovno vodilo nove proizvodne organiziranosti. Izločiti iz osnovne proizvodnje vse operacije, ki se zaradi različnih modelov proizvodov spreminjajo. Glede na to je proizvodnjo smiselno organizirati takole:

1. Montaža, ki bi zajemala vse konstantne montažne operacije. To so operacije, ki nastopajo pri vseh modelih. Izdelek se v montaži dokonča in gleda na enake izdelavne čase v montaži lahko vsak dan izdelujemo enotno in seveda planirano količino izdelkov.
2. Stabilna predmontaža združuje ravno tako operacije predmontaže, ki so enake pri vseh modelih. So neposredno vezane na montažo,
3. Variabilna predmontaža združuje vse operacije, ki so odvisne od posameznih mo-

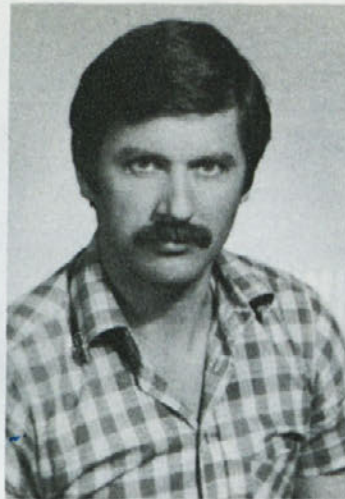
delov. Ta del proizvodnje zahteva veliko prilagodljivost. Pri določenih modelih se pojavijo popolnoma druge operacije kot pri drugih, zato bo potrebno pri tem delu proizvodnje vložiti veliko truda v pravilno planiranje, oskrbovanje z materialom, pravočasno pripravo teh polizdelkov in seveda pravilno organizacijo samega dela. Osnovno vodilo je torej v predmontaži temeljito pripraviti in zagotoviti vse potrebne elemente, da bo lahko stabilni del proizvodnje (predmontaža in montaža) nemoteno potekal.

Poleg omenjenih organizacijskih posegov je treba zagotoviti tudi:

- ustrežnejšo ureditev delovnih mest
  - vključevati boljše in sodobnejše stroje in naprave v proizvodni proces
  - uvesti primerne pripomočke
  - primerno urediti oskrbo z materialom in transport
- Vse te naloge seveda zahtevajo daljši čas, vendar s postopnim in temeljitim uvajanjem bomo dosegli uspeh.

ING. VLADIMIR ŠKRINJAR

tozd commerce je dobil direktorja

Srajčko je v zadnji številki našega glasila zapisal, da je med drugim v novomeški občini kar 25 v. d. direktorjev, skupno z našima dvema v TOZD Ločna in TOZD Commerce.

No, po seji DS TOZD Commerce 18. februarja se je to število znižalo, saj je bil za direktorja TOZD Commerce imenovan, tov. Marjan VODOPIVEC. Na Dolenjsko priženjeni Primorec je član našega kolektiva šele od oktobra lani in se je na naše priporočilo javil na razpis in bil sprejet.

Menili smo, da bi bil razgovor z njim zanimiv tudi za druge in ga zato objavljamo.

VPRAŠANJE: „Povejte kakšni so vaši občutki.“

ODGOVOR: „Postopek od prijave na razpis do imenovanja na DS je trajal približno mesec in pol, tako da sem se na to lahko psihično pripravil. Moram pa povedati, da me je

kot novinca v Labodu prijetno presenetil dober sprejem, saj sem pri vsakem sodelavcu, ki sem ga prosil za nasvet, dobil odgovor. Tako hitrega privajanja namreč nisem pričakoval, kljub temu da sem se trudil. Zato mi zaupanje, ki ste mi ga izkazali, ko ste mi predlagali, naj se prijavim na razpis, pomeni predvsem potrditev tega, saj se v tako kratkem času pač še nisem mogel posebej izkazati. Občutek, da sem se vključil v novo sredino in da ti ta zaupa, je zelo prijeten.

No, na drugi strani pa se pojavlja občutek večje odgovornosti, kajti opravljati bom moral pomembnejše naloge. Upam, da me ne boste narobe razumeli, to ni strah: če bi se bal, bi nove naloge enostavno ne sprejel. To, da občutim večjo odgovornost, pomeni, da se težav novega dela zavedam in da sem se z njimi pripravljen spoprijeti, še posebej zato, ker na podlagi dobrih izkušenj pričakujem pomoč vseh sodelavcev, še posebej pa glavnega direktorja.“

VPRAŠANJE: „V teh nekaj mesecih ste najbrž lahko že spoznali ustroj TOZD Commerce. Kako vidite njegovo organiziranost?“

ODGOVOR: „Sodeloval sem pri uvajanju nove organizacijske sheme TOZD Commerce in tudi pri delu komisije za analitično oceno delovnih nalog, poleg tega pa sem skrbno prisluhnil vsemu, kar se je v TOZD dogajalo. Zato sem si lahko ustvaril sliko, ki najbrž ni popolna, vendar blizu resnice. Vsi oddelki in službe te TOZD se namreč še ne zavedajo, da pravzaprav pridobivajo dohodek v tej temeljni organizaciji in da so od konstituiranja dalje celota, ki mora medsebojno tesno sodelovati. Izgovora, da so nekateri naredili vse, za druge pa jih ne zanima, ne bi smelo biti več. Prav gotovo se lahko pripeti, da neka

služba ali posameznik ne napravi vsega. Pri tem ni niti važno, ali je temu botroval subjektiven ali objektivni vzrok, dolžnost druge službe je pravočasno opozorilo, če ne že pomoč, da napako odpravimo.

V celoti pa je organizacija TOZD zelo dobro zastavljena in nekateri oddelki tudi opravljajo svoje delo po programu in zelo učinkovito. K temu naj dodam, da sta najbolj korenite spremembe v organizaciji napravili prodajna in nabavna služba, vendar je končnemu cilju dosti bližje prodajna služba, ker ima več kadra. Zastavljena organizacija bo pri tako velikem obsegu prodaje morda razbremenila vodjo prodajne službe, ki se bo tako lažje posvetil vodenju politiki prodaje. So pa tudi težave zaradi dislociranosti dveh oddelkov od sedeža TOZD v Novem mestu. Tu bo potrebno vpeljati boljši sistem izmenjave informacij ter sodelovanja. Predvsem ne bi smeli dopustiti, da se delavci TOZD COMMERCE v Ljubljani distancirajo od problemov TOZD Commerce, ampak jih aktivno pomagajo reševati.“

VPRAŠANJE: Kakšne naloge oz. plane ste si zastavili na začetku?“

ODGOVOR: „TOZD mora opravičiti svoj obstoj, to se pravi, da mora ob koncu leta doseči pozitiven rezultat. Tak rezultat pa ne pride sam od sebe, ampak se je treba zanj truditi. Glede na to, da smo, čeprav neproizvoden, TOZD v sklopu tekstilne industrije, ki ji, družbeno gledano, v Jugoslaviji ravno ne cvetijo rože, je potrebno vložiti za doseganje dobrih rezultatov več dela. Zato je eno od področij nadaljnje notranje organiziranja oziroma izpopolnjevanje zastavljene organizacije dela. Prepričan sem, da imamo rezerve; največ jih je pri planiranju, to je predvidevanju vzrokov, ki lahko povzročijo zastoj.

Drugo, pravzaprav najpomembnejše področje je tržišče. Tu bitka ne preneha. Osvojeni položaj je treba obdržati in celo krepiti. Pri tem stopijo za TOZD Commerce vsi proizvodni TOZD, katerih proizvode je treba prodati in jih oskrbeti z novimi surovinami. Naporom operativcev v prodaji in nabavi se mora pridružiti še nekaj propagande, da utrdi ime Laboda in njegovih izdelkov na tržišču.

Sodelovanje v konzorciju CML je prav gotovo oblika, ki pomaga uveljavljati ime Laboda med potrošniki. Učinki CML so tempirani dolgoročno, zato bo aktivno sodelovanje v CML tudi ena izmed nalog, ki nas čakajo.

Ker smo podaljšana roka proizvodnih TOZD, bo pred TOZD

Commerce naloga samoupravnega sporazumevanja s trgovino. Čeprav je na tem polju že marsikaj opravljenega, je še vedno večina dela pred nami, ker je sporazumevanje dolgotrajen proces. Če mu bomo hoteli slediti, bo potrebno maksimalno angažiranje. To seveda ni vse, toda naštevavanja je bilo najbrž dovolj.“

VPRAŠANJE: „Dela bo dovolj. Kako si ga boste skušali organizirati?“

ODGOVOR: „Kar lahko naredi vsak sam, naj naredi, vendar temu sledi teamska obravnavna. Sem za dialog z vsakim in o vsem. Če me bo sogovornik prepričal, da nimam prav, bom to zlahka sprejel, kajti bolje je odpovedati se lastni napačni ideji, kot popravljati napako. Isto pričakujem od drugih. Več glav več ve, zato ni škoda časa za konstruktivne razgovore. Rad imam, da se vsak ob določenem predlogu izjasni. Če se z njim ne strinja, naj odkrito in na kratko pove, zakaj, če je zanj, naj ga skuša dopolniti, da bo boljši. Ravnam se po pregovoru, da beseda ni konj.“

VPRAŠANJE: „Za konec zapujate bralcem in nam še kako vašo željo.“

ODGOVOR: „Pri svojem delu, ki bi ga rad opravljal najbolje, si želim sodelovanje in zaupanje sodelavcev. Privatne želje pa vas verjetno ne zanimajo.“

Tovarišu Vodopivcu se za razgovor zahvaljujemo in mu želimo veliko uspeha pri njegovem delu.

SAMOUPRAVLJANJE JE MATERIALNA PODLAGA ZA RAZ- VOJ DELAVCA

„... Samoupravljanje v združenem delu postaja zdaj prava materialna podlaga tudi za samoupravljanje v družbi, se pravi v družbenopolitičnih skupnostih, ki izvajajo državno oblast od občine do federacije, kakor tudi za uresničevanje demokratičnih pravic delovnih ljudi in občanov v odnosu do upravljanja z državo oziroma z družbo. Samoupravljanje je tudi materialna baza za razvoj delavca kot ustvarjalne osebnosti pri uporabi celotnih družbenih sredstev, tako v njegovem osebnem delovnem in življenjskem interesu kot tudi v interesu razvoja družbe kot celote.

EDVARD KARDELJ

10. jubilej

„Rdeči prapor“ samouprave so letos že desetič razvili v Kragujevcu. Jubilejnega srečanja se je udeležilo več kot 1.000 delegatov združenega dela.

Letošnje srečanje je potekalo pod pritiskom neposrednih nalog, ki jih zahteva uresničevanje zakona o združenem delu. Te naloge se nanašajo na dohodek in nagrajevanje po storilnosti in opravljenem delu. Za to zanimivo razpravo je uvodne besede podal predsednik ZSJ Mika Špiljak.

V javnosti bo gotovo dosti odmevov na razpravo. Odmevi se gotovo ne bodo izognili tudi kritiki neustreznih odnosov pri delitvi osebnih dohodkov.

Srečneži — bi jim prav gotovo rekli vsi, ki niso bili sprejeti in še čakajo na priložnost. Na sliki so delavci — domačini, ki se priučujejo in bodo kmalu pionirji proizvodnje v tovarni Yuken.

sprejem v delovno razmerje

zatorja proizvodnje se v tej tovarni trudita, da bi kar največ pomagala domačim delavcem tudi naša delavca. O tem smo že pisali decembra. V današnjem prispevku pa vam želimo opisati položaj kenijskih delavcev. Delavci so združeni v močne sindikate, vendar le-ti ne ščitijo vedno delavca. Imajo tudi sporazume z delodajalci konfekcijske smeri, ki določajo najnižje osebne dohodke, plače po kategorijah in minimalne osnove začetnikov. Sporazum je zelo natančen in konkreten. Tako izdajajo delodajalci obsežna navodila, ki določajo način zaposlovanja, ravnanje z delavci, postopek pri odpovedi delovnega razmerja delavcev ipd.

Vsem tem sporazumom in navodilom se bosta morala prilagoditi tudi naša sodelavca.

Kandidatov za zaposlitev je več kot preveč. Vsak dan stoji pred vhodnimi vrati v tovarno 200 do 300 kandidatov. To je za naše razmere kaj nenavaden prizor.

Obdržal se je namreč še vedno kolonialni način sprejemanja delavcev. Sprejemajo jih po videzu in individualni presoji. Seveda se je jugoslovanskim predstavnikom tak način upiral.

Vpeljali so novega, demokratičnejšega. Vsakdo, ki se želi zaposliti, mora poslati prošnjo z uradnim dokazilom o izobrazbi.

Vsak dan prejmejo tudi po 600 prošenj.

Mentalitete se vsekakor ne da spremeniti čez noč. Podkupovanje in obvezne protiusluge so tu še globoko zakoreninjeni. V dokaz navajata, da jim niso odobrili priključkov za električno, vodo in ostalo, dokler niso zaposlili vsaj tri sorodnike vsakega odgovornega uradnika za izdajo takšnega ali podobnega dovoljenja. Predstavniki jugoslovanskega konzorcija bodo prav gotovo rabili še veliko časa, da bodo vsaj delno lahko ravnali tako, da ne bodo preveč očitno izstopali s svojimi postopki. Trenutno je prva skupina delavcev že opravila priučevanje in je začela z rednim delom. Kako bo stekla proizvodnja, s kakšnimi težavami se bodo srečevali, pa vas bomo obvestili takoj, ko bomo dobili te novice. Uredništvo se zahvaljuje tovarišu Žabčiču za prispevke.

Želimo vam, da se čim hitreje in uspešneje vključite v okolje v katerem delate, ter nas o vsem obveščate.

Tudi daleč v Afriki naši predstavniki ne pozabijo na okusno domačo hrano. Nič hudega, če domačini tega ne poznajo, si pa sami pripravijo. Na posnetku: tov. Žabčič po pečenju odojka.

pred VIII. kongresom zks

Niti mesec dni nas več ne loči od 8. kongresa Zveze komunistov Slovenije. Kongres bo v Ljubljani. Osrednja tema kongresa bo: naloge komunistov v nadaljnjem razvoju socialistične samoupravne demokracije in splošni razvoj Slovenije.

Naloge so pomembne, saj posegajo prav na vsa področja življenja in dela delavcev. Zato bomo o teh nalogah obširneje pisali kasneje. Ker je razprava o kongresnem gradivu že v javni razpravi, želimo predvsem opozoriti na predlagane spremembe statuta ZKS. O njih je 2. februarja razpravljala tudi Centralni komitej ZKS.

Sprejeto je bilo stališče, da ne bo več izvršnega komiteja, temveč da bi bilo predsedstvo izvršno-političen organ. Zaradi lažjega dela naj bi imelo manj članov kot doslej: le 15 do 17. Tako bi se lažje, hitreje in pogosteje sestajalo.

Izvršni sekretarji bodo odgovarjali vsak za svoje delovno področje in bodo neposredno sodelovali s Socialistično zvezo, sindikatom in mladino. Druga novost bo ta, da bodo vse osnovne organizacije Zveze komunistov neposredno povezane z občinskim komitejem. Predlagano je, da ne bi bilo več tovarniških komitejev ali konferenc.

Tudi v naši delovni organizaciji taka organizacija ni zaživel. To nam samo potrjuje pravilno odločitev predlaganih sprememb. Seveda pa se bomo člani ZK lahko združevali v problem-skih konferencah, kjer se naj bi skupno dogovarjali o posameznih problemih. Tu naj bi sprejemali le priporočila za ravnanje komunistov v posameznih primerih in problemih. Novo poglavje v statutu obravnava delegatski sistem. V njem je opredeljena vloga delegatskega sistema, njegove naloge, kakor tudi način delovanja Zveze komunistov v tem sistemu. Pozivamo vse delavce Laboda, posebno pa člane Zveze komunistov, naj se kritično in ustvarjalno vključijo v predkongresne razprave. Želimo, da bi na teh razpravah govorili o vprašanih v našem okolju in o naših razvojnih nalogah, seveda pa pri tem ne bi smeli zanemarjati celotne družbeno-politične skupnosti.

ne samo seminar, temveč doživetje

V Ptujju je bil seminar za vodstva organizacij in organov ZKS v občini Ptuj.

Organizator seminarja, komite občinske konference ZKS, je povabil prvi dan na predavanja tudi direktorje in sekretarje temeljnih in drugih organizacij združenega dela in samoupravnih skupnosti. To zlasti zaradi tega, ker so bile teme predavanj iz Kardeljeve študije tesno povezane tudi z njihovim delom.

Teme predavanja so se nanašale na Kardeljevo študijo Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ki so jo razlagali ugledni sloven-

ski strokovnjaki SR: dr. Ostoj Durjava, prof. Avgust Majerič, dr. Vanek Šiftar, prof. Slavko Soršek, dr. Mitja Novak ter Janez Zemljarič, pomočnik republiškega sekretarja za notranje zadeve. O delovanju komunistov v izgradnji političnega sistema, s poudarkom na delegatskem sistemu in na delovanju družbeno-političnih organizacij, ki vnašajo vsebino in smer razvoja družbe, je spregovoril Vlado Janžič, namestnik sekretarja IK predsedstva CK ZKS.

Posebno doživetje za vse udeležence pa je bilo sobotno dopoldne, ko je Franc Šetinc, sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS, spregovoril o pripravah na VIII. kongres ZKS in XI. kongres ZKJ. Po predavanju je odgovarjal na vprašanja, s katerimi so ga slušatelji kar zasuli in jih verjetno ne bi bilo konca, če ne bi priganjal čas.

Kot udeleženci seminarja smo tudi mi, ki smo poslali predstavnike, prepričani, da je tridnevni seminar prav gotovo mnogo pripomogel k usposobitvi sekretarjev osnovnih organizacij ZKS, da bodo še bolje in učinkoviteje delali v svojih sredinah.

po sejmu moda '78

„Rašica“ je dokaj dobra, boljša v moški in otroški kot v ženski konfekciji, vendar tudi to ni absolutna kvaliteta. „ALMIRA“ je ponovno najboljša in najdoslednejša, vendar tokrat pod svojimi zmožnostmi.

„UMBERT GORJAN“: odlična kombinacija barv, vendar preveč neumestnih in nakopičenih detajlov. „SEŽANA“: najzanimivejša kolekcija v kombinaciji kockastega pletiva in balonske svile. Morda trenutni modni trend gobastega pletiva, pletiva v obliki satja odvzema konzistentnost liniji, uporaba mehkih in tankih prej pa daje vtis „korpaste“ mode, kar deluje malo neurejeno — velja pa upoštevati tudi te modne elemente, čeprav je celoten vtis slabši kot bi ga pričakovali od naše najelitnejše tekstilne panoge.

Podobna monotonija je tudi pri metraži: v iskanju „bolj primerne“ rahlo razočaranje, velja pa upornost iskanja; deseni tudi ne jemljejo sape, barve

(Nadaljevanje na 10. str.)

(Nadaljevanje s 9. str.)

ne navdušujejo, modni dezeni ne vzbujajo želje, da bi jih takoj kupili. Posamezni desen se lahko znajde v kupčevi omari ali pa tudi ne. Razen izjem je težka metraža nekoliko boljša od lahke, znatno je lepša in idejno bolj dovršena. Škoda, da moramo to ugotoviti tik pred pomladjo in poletjem.

Konfekcijska proizvodnja je veliko boljša, vendar tudi njen let ni orlovski, tudi ne v pogojih, na katere smo se morali privaditi: da na sejmskem razstavnem prostoru v glavnem kljub vsemu vidimo v veliki meri tisto, kar v trgovinah vidimo v malem.

Izvrstna konfekcija „Kamenško“ s čudovitimi buret srajcami svobodne linije, prekrasen klasični „Labod“. Pri „Labodu“ že lahko govorimo o stilskih oblikah, ki ga ločujejo od ostalih in ga uvrščajo kot izjemo med našimi konfeksionarji.

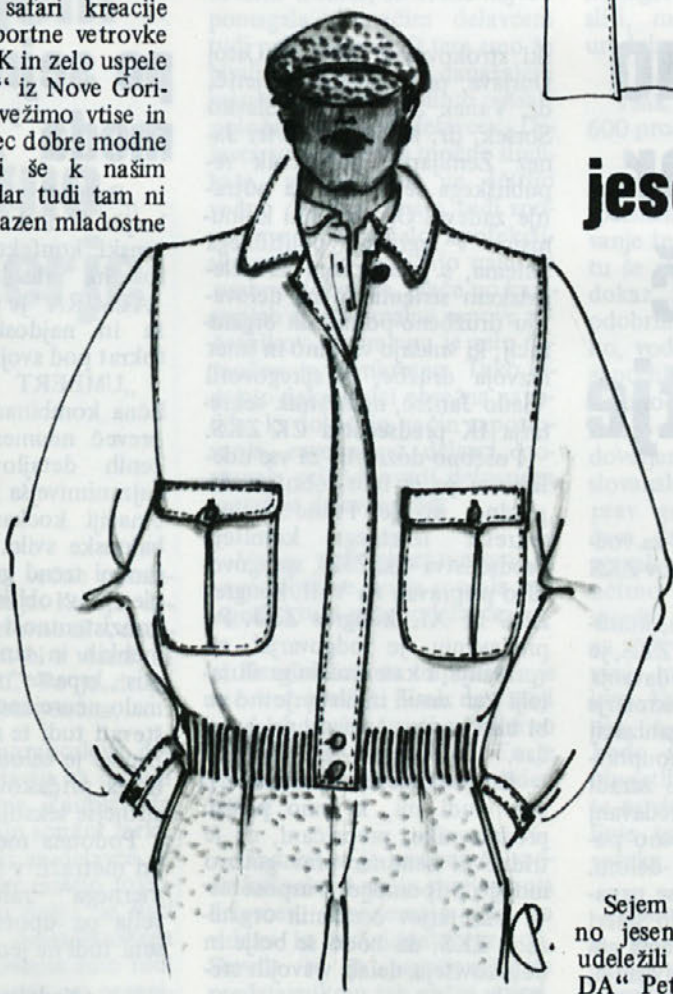
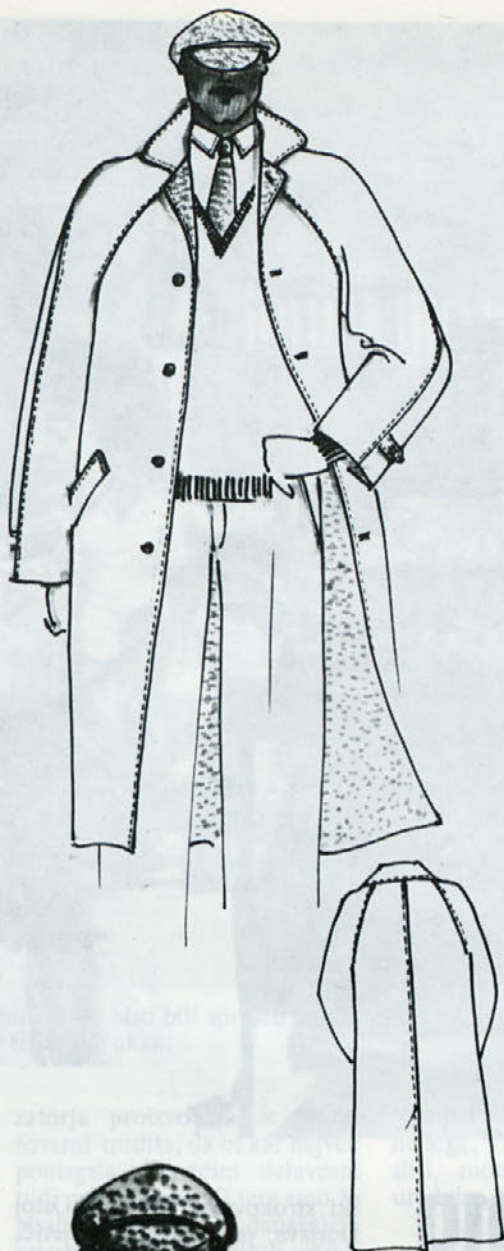
Zelo dobra „Beti“ s triko perilom v lepi niansi modre, sive in svetlo lila barve, dobra „Jutranjka“, „DES“, „Kokra“ in dobra „Modna konfekcija Zagreb“.

Odlična „Pletenina“ s šarmantnimi kopalnimi kostimi in kolekcijo kopalnih plaščev iz frotirja, ki so po idejni svežini enostavni in po kreatorški svobodi najboljši na sejmu.

Da bi zaokrožili sliko, dodajmo še dobre safari kreacije „Novoteksa“, športne vetrovke mariborskega PIK in zelo uspele kreacije „Ideala“ iz Nove Gorice. Želja, da osvežimo vtise in popijemo kozarec dobre modne pijače, nas sili še k našim usnarjem. Vendar tudi tam ni nič posebnega, razen mladostne

kolekcije „TOKA“ iz povoščenega platna in usnjenih detajlov, male kolekcije „Galanta“ iz velikega progastega baržuna in usnja ter nekaj modelov „KONUSA“ z luknjičastimi detajli.

Ali lahko rečemo, da so heroji utrujeni? Morda vendar ne bi bilo povsem objektivno, posebno zaradi tistih, ki so nas do sedaj vedno navduševali s svojimi dosežki in ki bodo to jutri gotovo spet storili.

jesen - zima 1978/79

sejem moške mode v parizu

Sejem moške mode za sezono jesen-zima 78/79, so se udeležili predstavniki „LABODA“ Petra Brecelj, Nace Praz-

nik, Alojz Ceglar - (za VO) in Stane Vesel - (za PŠ).

Sejem v Parizu predstavlja moško modo, trikotažo in otroško modo. Za nas je bila predvsem interesantna moška moda v paviljonu „SEM“.

V sezoni jesen-zima 78/79 bo poudarek na blagu in udobni ohlapni liniji.

Za službo ali v mesto se bo moški oblekel v manj oprieto obleko z daljšimi ožjimi reverji (7 - 8,5 cm), prsni del je mehkejši, suknjiči se nizko zapenjajo, našiti žepi so večji, paspularani z usnjem, na rokavih so usnjene zaplate, veliko je usnjenih gumbov. Hlače so spodaj ožje (26 - 28 cm) z gubicami ali gladke spredaj. Zavihki se vračajo, vendar so ožji (4 cm).

Elegantne večerne obleke so v temno sivih ali temno modrih odtenkih v črtastem dezeniu, ponekod tudi z zlato nitko. Kroj je nekoliko bolj oprijet, špic fazona, vodoravni paspul žepi.

Vračajo se razporki.

Samo pri suknjičih je linija še bolj ohlapna kot pri oblekah,

mного je kombinacij z usnjem ali semišem. Pojavil se je nov suknjič iz mehkega volnenega blaga, ki je nepodložen, nelepjen, z mehko padajočo fazono, ki jo lahko zavirate navzgor. Žepi so veliki z majhnimi poklopkami. Nekaj je tudi duplejev: platnena fazona in podloga, ostalo volneno redko tkano blago; (CERUTTI) materiali: tweed, harris-tweed, pepita, pepita v karu, flanela, žamet in usnje semiša za kombinacijo.

Pri moškem dežnem plašču prevladuje kroj, ki spominja na ameriške vojaške plašče. Renglan rokavi, široka linija, ki jo stisne pas, majhni ovratniki, nizka sedla, vračajo se epulete, zapenjajo se dvoredno. Na hrbtu je dostikrat guba.

Drugi stil dežnih plaščev je enoreden z renglan ali navadno všitimi rokavi s skritim zapenjanjem, majhnim bubi ovratnikom in mnogokrat kombinacija dveh materialov — na eni strani poliester, na drugi volneni gaberden ali poliester—žamet.

Zimski moški plašči, izdelani iz finih, lahkih, mehkih materialov cachinire, alpaga, aheta-

land. Linija je udobna, plašč mehko pada (brez lepljive podloge). Zavezuje se s pasom, mnogo je renglan rokavov, večkrat so dvoredni z dolgimi fazonami. Dolžina pri klasičnem plašču je 112 cm, pri modelih za mlade 115 cm.

Veliko se moda za leto 78/79 ukvarja z oblačili za prosti čas. Prednost v tej vrsti oblačil daje moda kratkim bluzonom z volnenimi patentnimi zaključki. Izdelani so iz tweeda, žameta, flanele, shetlanda z usnjnimi aplikacijami. Anoraki so dolgi 80 — 85 cm, z majhnimi srajčnimi ovratniki, renglan širokimi rokavi, večkrat skrito zapenjanje, veliki našiti žepi — male patne. Še vedno so modne podložene prešite tako imenovane matelasse jakne.

Barve: puder—beige, vsi kamela toni, tobačno rjava, več odtenkov sive, temno modra, temno rdeča, nekaj vojaške zelene in nekaj rumene za kombinacijo.

Nova moda moškega ne utesnjuje v zapetih ozkih oblačilih, temveč mu daje bolj enostavna in udobna oblačila.

PETRA BRECELJ

prodaja naših izdelkov za sezono jesen — zima 1978/79

Kupci naših izdelkov so začeli že v začetku februarja kupovati oz. zaključevati naše izdelke za jesen in zimo.

Pripravljene so morale biti nove kolekcije srajc, bluz ter vrhnjih oblačil, trgovski zastopniki imajo polne roke dela, nove kolekcije smo poslali v več prodajnih centrov v Jugoslaviji, prodaja se je začela.

Trgovske organizacije iz SR Slovenije smo povabili na zaključevanje v Novo mesto. Veliko gostov je pri nas zadnje dni. Vsi morajo biti lepo sprejeti in postreženi, ob tej priložnosti se pogovorijo tudi z našimi vodilnimi delavci o bodočem sodelovanju.

Najbolj smo veseli, če kupci zadovoljni zapuščajo naše podjetje, posebno če so jim izdelki všeč.

Ponosni so tudi kreatorji, če se pohvalijo njihove kreacije, in ne nazadnje mi vsi, če je veliko prodanega, saj tako vemo, da bo dovolj dela.

Malo zgodaj je še, bo marsikdo dejal, ko bo prebral naslov, vendar je tako.

Moda 78 je za nami. Na sejmu je bilo prikazano veliko novega in lepega. Kako se nam bo to obrestovalo, bomo lahko videli v podatkih komercialnega zaključevanja.

Na sliki: razstavni prostor Laboda na sejmu mode 78. (Foto: Marko Klinc)

atomski vek

vankarji. Kaj bi se mi z našo enostavno tehnologijo primerjali z atomsko! Si lahko predstavljate šivalni stroj na atomski pogon? Ali veste komu bi bila podobna šivilja, ki bi delala ob njem? Verjetno najmanj vesoljcu. To pa res nima smisla. Še za take „plače“ komaj spravimo skupaj pa bomo še za varstvo pri delu dajali mastne denarje! Bodimo torej pametni in trezni. Saj se bodo tisti, ki nam uhajajo v take atomske sredine, kmalu vrnili, saj ne bodo dolgo vzdržali v „vesoljskih oblekah“.

V Novem mestu so na zadnji občinski partijski konferenci že slekli nekaj tistih, ki so se šli atomsko dobo, z atomskimi plačami ob atomizirani storilnosti. Sneli so jim vesoljske čelade, da smo videli, kod se skriva v teh oblekah. Nekaj so jih slekli republiški sindikati, nekaj jih bodo slekli na VIII. kongresu itd.

In bomo zopet vsi nagi in na istem atomskem izhodišču: vsi bomo stopili ob svečah v atomski vek. Ob svečah pa tako ne rabimo oblek....

Vaš Srajčko

„Blagor Krčanom,“ je slišati po tovarni. Ti bodo pa imeli socializem! Pomislite, kaj pomeni atomska elektrarna! Vsi si veliko obetamo od nje, največ pa seveda domačini. Je že tako, takrat, ko se kaj takega gradi, je treba pristaviti piskrček še za kaj drugega. Malo tukaj, malo tam, pa se uredi ta problemček, ona cestica, ta hotelček, ta zaposlitev in tako dalje.

V atomskem veku se začno nekatere stvari atomsko hitro razvijati. Administracija je baje atomska in z atomskimi plačami. In kar je v atomski atomsko, drugod ne sme biti kaj dosti drugače. Vidite, ljubčki, pa se je pričela dirka. Če je v atomski tako bo pri nas tudi, če je pri sosedu tako, bo pri nas tudi.

Nam šivankarjem pa je, žal, ostalo le primerjanje s šil-

– Zanima me, če bodo potem, ko bo začela obratovati jedrska elektrarna v Krškem, tudi sveče na atomski pogon...

Naša delovna organizacija je tudi letos razstavljalna na sejmu MODA '78 v Ljubljani. Sejem je bil največji doslej, saj je razstavljalo svoje izdelke kar 398 domačih proizvajalcev. Kljub velikemu številu razstavljalcev je Labod zopet požel precej pohval in močno izstopal in sredstva javnega obveščanja poročil s sejma niso mogla zaključiti brez pohvale za naše proizvode.

*****

za boljše sodelovanje

Obiski predstavnikov enot jugoslovanske vojske v Labodu, naj bo to v Delti, Libni, Ločni ali kje drugje, niso več redkost. V tem se kaže pristna povezanost predstavnikov naše redne vojske z združenim delom in predstavniki splošnega ljudskega odpora.

Običajno se ti obiski po ogledu in seznanitvi s proizvodnim procesom razširijo tudi na pogovore s predstavniki samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij o delu in življenju podjetja in TOZD. Predvsem jih zanima, kako so organizirane TOZD, povezanost in delovanje družbenopolitičnih organizacij, način dela samoupravnih organov, delitveni odnosi itd.

Glede na to, da vojska kot organizacija ne pozna samoupravljanja v klasičnem smislu, se ob takih obiskih posebno radi zadrže pri temah, kot so: način informiranja, skrbi za kadre, vodenje razprav ter sprejemanju le-teh, kako uresničujemo določila zakona o združenem delu. Seveda se vedno zanimajo za obrambne priprave. Posebno jih zanima struktura civilne zaščite ter družbene samozaščite in usposabljanje članstva. Dobro vedo, da je le trdna povezanost in solidarnost vseh dejavnikov na področju splošnega ljudskega odpora z redno vojsko zagotovilo svobode in neodvisnosti. S takšnim načinom sodelovanja smo vsi postali armada miru in socialističnega samoupravljanja.

Predstavniki Laboda in armade pa ne sodelujemo samo na tem področju. Želimo si še tesnejšega sodelovanja na športnem, kulturnem in družbenopolitičnem področju. To sicer obstaja že več let, a ga bo potrebno še poglobiti in razširiti. Takih in podobnih srečanj si predstavniki obeh strani žele bolj pogosto in ne le ob raznih praznikih ter jubilejih.

Istega mnenja je bila tudi strokovna žirija, ki pa nam ni dodelila najvišjega priznanja – ZMAJA, vendar sta tudi DVE PRIZNANJI ZA MOŠKI IN ŽENSKI PROGRAM VRHNIH OBLAČIL velika spodbuda za nadaljnje delo. V nadaljevanju objavljamo citate iz raznih časopisov, da bi si lahko ustvarili mnenje o mestu Laboda v jugoslovanski konfekcijski industriji.

JANA št. 3, 18. 1. 1978:

... Obiskovalci bodo občudovali POMEMBNO NOVO KONFEKCIJSKO VZHAJAJOČO ZVEZDO – NOVOMEŠKI LABOD, o katerem bomo najbrž še veliko slišali...

JANA št. 5, 1. 2. 1978:

... Od številčno najpogostejših športnih modelov, ki včasih niso navduševali, naj posebej pohvalim ODLIČNO KROJENE SRAJCE TER BLUZE novomeškega Laboda...

SVIJET št. 2 (27. 1. 1978)

Lahko se v celoti strinjamo z uvodnim govorom ob otvoritvi sejma mode na Gospodarskem razstavišču. Med ostalim je bilo v njem tudi poudarjeno, da se sejemске prireditve ne smejo meriti po številu razstavljalcev in ne po površini izložbenega prostora, temveč samo po kvaliteti razstavljenih proizvodov.

Ravno pri kvaliteti razstavljenih proizvodov je ta sejem pokazal rahlo tendenco nazadovanja. Težko je reči, ali je to utrujenost ali kaj drugega. No, nekaj je gotovo: celotni sejem lahko obidemo v ležernem sprehodu, ob tem pa vas na nobenem ovinku tega dosti dolgega sprehoda ne pričaka presenečenje, ne preseneti kaka posebna ideja, ne zaustavi dih lepote, to, kar se s preprostimi besedami reče, da je „zadeto v polno“.

Vse se odvija v bolj ali manj enolični krivulji, kakor kardiogram srčnega bolnika, ki še živi, vendar ne dovolj intenzivno. Tekstilna industrija ima velike probleme, skrbi in borbe. Ni pa potrebno, da bi ji en zapis vzel korajžo. Vendar v tem trenutku (naslednji bo morda povsem drugačen) temelji ta vtis na nečem, kar je brez dvoma: glavni steber, na katerem stoji resnično sijajna trikotaza, je malce izgubil stabilnost. Že na beograjskem sejmu „Moda u svetu“ smo opazili, da je bila pulska ARENA znatno slabša kot sicer. Tu v Ljubljani je bila boljša, vendar je to še daleč od blišča, ki bo gotovo spet ogrel obiskovalce njenih razstavnih prostorov.